

อนุสาสนีปาฏิหาริย์แห่งองค์พ่อแม่ครูอาจารย์

หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม

วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ตำบลวังหมี่ อำเภอวังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

วันนี้เป็นวันอังคารที่ ๑ เดือนกรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘ ศาสนาพุทธ
คริสต์ศักราช ๒๐๒๕ ศาสนาคริสต์ อิจฉะห์ศักราช ๑๔๔๖ ศาสนาอิสลาม

วันนี้จะบรรยายพระธรรมพระวินัยให้เข้าใจยิ่ง ๆ ขึ้นไป เพื่อความรู้คู่กับ
การประพฤติการปฏิบัติ เพราะการดำเนินชีวิตของเรา เราต้องรู้เราต้องเข้าใจ
เราจะได้ใช้จะได้ประพฤติจะได้ปฏิบัติ ความรู้ความเข้าใจนี้สำคัญมาก เป็นสัมมาทิฐิ
ความเห็นถูกต้อง เข้าใจถูกต้อง เพื่อจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง จะได้เอาไปใช้
เอาไปประพฤติเอาไปปฏิบัติ

การประพฤติการปฏิบัติมันต้องคู่กับความรู้ความเข้าใจ

เมื่อรู้เมื่อเข้าใจแล้วก็เข้าสู่ภาคประพฤติภาคปฏิบัติ มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตา
ในการประพฤติการปฏิบัติ เราทุกคนต้องมีปิติมีสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติ
การปฏิบัติ ถ้าเราไม่มีปิติสุขเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติเราก็มีความทุกข์
มีความทุกข์ก็คือเป็นโรคซึมเศร้า การประพฤติการปฏิบัติถึงต้องมีปิติมีความสุข
มีเอกัคคตา เราต้องมีสติมีปัญญาอย่างนี้ สติก็คือความสงบ สัมปชัญญะก็คือตัวปัญญา
สติกับปัญญาต้องควบคู่กันไป

เราทั้งหลายจะได้ไม่เสียกาลเสียเวลา จะได้ก้าวไปด้วยศีลด้วยสมาธิด้วยปัญญา เพื่อเอาความดีที่ประกอบกับปัญญาดำเนินชีวิต เราจะได้มีแต่ปิติมีสุขเอ็กคตาในการประพฤติการปฏิบัติ ให้มีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ เมื่อมันผ่านไปแล้วก็ปล่อยวางเรื่องอดีตที่ผ่านไปแล้ว เพราะมันผ่านไปแล้วมันเกษียณแล้ว เราก็ต้องปล่อยต้องวาง ถ้าเราไม่ปล่อยวางมันก็ไปไม่ได้ เราต้องปล่อยวางเพื่อให้เกิดความสงบ เกิดปัญญา

ต้องรู้ต้องเข้าใจว่าทุกสิ่งทุกอย่างนั้นมันคือเหตุคือปัจจัย ไม่ใช่นิติบุคคลตัวตน ทุกอย่างนั้นมันคือเหตุคือปัจจัย เพราะสิ่งนี้มีสิ่งต่อไปมันถึงมี ทุกอย่างมันคือเหตุคือปัจจัย เพราะมันเป็นเรื่องของกรรม เรื่องกฎแห่งกรรม ผลของกรรม เหตุอย่างไร ผลมันก็อย่างนั้น ความรู้ความเข้าใจนี้จึงเป็นปัญญาสัมมาทิฐิ ความไม่รู้ไม่เข้าใจนั้น เป็นอวิชชาเป็นความหลง ความหลงนั้นได้แก่ไม่มีปัญญา เป็นอวิชชาเป็นความหลง

เราจะเป็นมนุษย์ได้ ก็เพราะเหตุก็เพราะปัจจัย ด้วยความรู้เข้าใจเข้าสู่ภาคประพตภาคปฏิบัติ เราทั้งหลายถึงจะเป็นมนุษย์ได้ด้วยปัญญาสัมมาทิฐิ พร้อมทั้งการประพฤติการปฏิบัติ

สภาวะธรรมแห่งความเป็นมนุษย์ต้องมีปัญญาสัมมาทิฐิ เข้าสู่ภาคประพตภาคปฏิบัติ เป็นสภาวะธรรมที่ประเสริฐ

ท่านพุทธทาสภิกขุ สวณโมกขพลาราม อยู่ที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ท่านเป็นพระที่มีปัญญา เป็นพระดี ท่านถึงหลุดจากใจจากความเป็นจริง ท่านตรัสว่า

เป็นมนุษย์ เป็นได้ เพราะใจสูง เหมือนหนึ่งยุง มีดี ที่แววชน
 ถ้าใจต่ำ เป็นได้ แต่เพียงคน ย่อมเสียที ที่ตน ได้เกิดมา
 ใจสะอาด ใจสว่าง ใจสงบ ถ้ามีครบ ควรเรียก มนุสสา
 เพราะทำถูก พุดถูก ทุกเวลา เปรมปรีดา คั่นวัน สุขสันต์จริง
 ใจสกปรก มีดมัว และร้อนรุ่ม ใครมีเข้า ควรเรียก ว่าผีสิง
 เพราะพุดผิด ทำผิด จิตประวิง แต่ในสิ่ง นำตัว กลัวอบาย
 คิดดูเถิด ถ้าใคร ไม่อยากตก จงรีบยก ใจตน รีบชวนขวย
 ให้ใจสูง เสียได้ ก่อนตัวตาย ก็สมหมาย ที่เกิดมา อย่าเชื่อน เอย ๆ

เราจะเป็นมนุษย์ได้ต้องรู้เข้าใจ เข้าสู่ภาคประพฤติภาคปฏิบัติด้วยปัญญา
 สัมมาทิฐิ ต้องสมบูรณ์ทั้งอรรถะทั้งพยัญชนะ คำว่าสมบูรณ์ก็ได้แก่ไม่ขาดตก
 บกพร่อง ความไม่ขาดตกบกพร่องก็ได้แก่ความสงบและปัญญา ปัญญาและความสงบ
 ถ้าไม่อย่างนั้นเราเป็นมนุษย์ไม่ได้เพราะเราไม่มีเหตุมีปัจจัยของความเป็นมนุษย์ได้

หลักการของการเป็นมนุษย์นะ ต้องมีเหตุมีปัจจัยที่จะให้ เป็นมนุษย์ได้
 องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบำเพ็ญพุทธบารมีหลายล้านชาติหลายอสงไขย
 ท่านตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๒๐ พรรษาแรกท่านจะสอนเรื่อง
 อริยสัจสี่ สอนเรื่องความสงบ และปัญญา สอนเรื่องปัญญาและความสงบ เพื่อให้รู้ด้วย
 ปัญญา เมื่อรู้ด้วยปัญญา เราก็จะเข้าถึงเจตนา ปัญญานั้นคือความรู้แจ้งเห็นจริง
 ว่าทุกสิ่งทุกอย่างนั้นคือเหตุคือปัจจัย เพราะสิ่งนี้มีสิ่งต่อไปมันถึงมี เข้าถึง
 ภาคประพฤติภาคปฏิบัติ มีความตั้งใจตั้งเจตนา ไม่มีต่อหน้าและลับหลัง
 เป็นบริสุทธิคุณ ไม่มีต่อหน้าและลับหลัง เน้นที่เน้นที่เจตนา มีความสงบมีปัญญา
 ไม่มีต่อหน้าและลับหลัง

บริสุทธิ์คุณ... คำว่าบริสุทธิ์คุณนี้ไม่มีต่อหน้าและลับหลัง ไม่มีกลางวัน ไม่มีกลางคืน มีแต่บริสุทธิ์คุณ

การประพฤติการปฏิบัติธรรมะนี้ถึงเป็นชีวิตที่บริสุทธิ์คุณ เป็นชีวิตที่สงบ เป็นชีวิตที่มีปัญญา มันจะก้าวไปด้วยศีลด้วยสมาธิด้วยปัญญา เป็นธรรมชาติที่บริสุทธิ์ เป็นประภัสสรด้วยความรู้ความเข้าใจ ทำให้เราเข้าถึงพระนิพพานได้ทั้งกายวาจา กิริยามารยาทอาชีวะ มันจะเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม จะก้าวไปด้วยความรู้ ความเข้าใจ เป็นหนทางที่ประเสริฐ เป็นกระบวนการของมรรคผลพระนิพพาน เรียกท่านผู้นั้นว่าผู้ตกระแสของพระนิพพาน เข้าถึงพระนิพพานด้วยใจด้วยเจตนา ตั้งแต่ในปัจจุบัน

ถ้าใครยังไม่ได้เป็นพระอรหันต์ เข้าสู่ภาคประพฤติกภาคปฏิบัติ ด้วยเหตุด้วยปัจจัย เป็นมรรคเป็นอริยมรรค รู้เข้าใจก็เข้าสู่เส้นทาง เข้าสู่กระบวนการที่เป็นบริสุทธิ์คุณ

คำว่าคุณนี้ก็หมายถึงไม่มีโทษ ที่เค้าเรียกกันว่าคุณโน้นคุณนี้หมายถึงไม่มีโทษ เป็นบริสุทธิ์คุณ เค้าเรียกว่าคุณ ถ้าใครรู้เข้าใจเข้าถึงภาคประพฤติกภาคปฏิบัติ คนผู้นั้นหรือท่านผู้นั้นก็จะมีแต่คุณ ที่เขาไปบวชกันเค้าเรียกคนนั้นว่าคุณนะ หรือเค้าเรียกกันว่าท่านนะ

คำว่าท่านนั้นหมายถึงไม่เอาความหลงนำชีวิต ไม่เอานิเวรณทั้ง ๕ นำชีวิต ไม่เอาคติทั้ง ๔ นำชีวิต ความหมายของคำว่าท่านมีความหมายอย่างนี้ ไม่เอานิเวรณทั้ง ๕ นำชีวิต ไม่เอาความลำเอียงนำชีวิต เอาความสงบเอาปัญญานำชีวิต ท่านนั้นท่านนี้ก็มีความหมายอย่างนั้น ไม่มีความลำเอียง

อย่างผู้ที่จะเป็นผู้พิพากษาอัยการเค้าถึงว่า ท่าน ท่าน ถ้ามีความลำเอียงอยู่ ก็จะเอาศัพท์คำว่าท่านนั้นมาใช้กับผู้พิพากษาอัยการนั้นไม่ได้ อย่างผู้ที่จะเป็น ส.ส. ส.ว. เราถึงได้ยินเค้าเรียกกันว่าท่าน ท่านนั้นท่านนี้ หรือเป็นข้าราชการนักการเมือง อะไรต่าง ๆ เค้าก็เอาศัพท์นี้มาใช้ คำว่าท่านถึงเป็นธรรมเป็นสภาวะธรรม คำว่าคุณ คือธรรมคือสภาวะธรรม เราต้องรู้เข้าใจ

มนุษย์เรา เราต้องรู้เข้าใจ การดำเนินชีวิตของมนุษย์ต้องเอาธรรมนำชีวิต ถ้าอย่างนั้นไม่ได้ มันจะเป็นได้แต่เพียงคน คำว่าคนนี่ยังเป็นความหลงอยู่ เป็นความไม่รู้ไม่เข้าใจ มันจะเป็นไปไหนไม่ได้มันววนอยู่ที่เก่า เดินไปข้างหน้าแล้ว ถอยกลับมาอยู่ที่เก่า มันไปไหนไม่ได้ มันถึงเรียกว่าเป็นคน

วันหนึ่งคืนหนึ่งมันก็มี ๒๔ ชั่วโมง กลางคืน ๑๒ ชั่วโมง กลางวัน ๑๒ ชั่วโมง กลางคืนมันเป็นความพอดี เราคิดดูดี ๆ มันเป็นความพอดี อันหนึ่งทำงานอันหนึ่ง พักผ่อน อันหนึ่งความสงบอันหนึ่งทำงาน อันหนึ่งความสงบอันหนึ่งปัญญา ธรรมชาติ มันพอดี ธรรมชาติมันลงตัว เราต้องรู้ต้องเข้าใจเพื่อเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ เข้าถึงความพอดี

การทำงานกับการปฏิบัติธรรมมันต้องไปพร้อม ๆ กัน เราจะไปแยก การปฏิบัติธรรมจากการทำงานนั้นไม่ได้ เราจะไปแยกการทำงานออกจาก การปฏิบัติธรรมนั้นไม่ได้ ต้องไปพร้อม ๆ กัน มันถึงจะเป็นความพอดี มันถึงจะเป็น ความสงบเป็นปัญญา

หมู่วมวลมนุษย์ทั้งหลายถึงมีหลักการ เพื่อเป็นมรรคเป็นอริยมรรค เพื่อเป็น ความสงบเป็นปัญญา เพื่อเป็นความพอเพียงเพียงพอ เป็นความพอดี

เพราะเราทั้งหลายต้องประพฤติปฏิบัติธรรมเพื่อบริสุทธิ์คุณ เป็นการประพฤติปฏิบัติระหว่างวัตถุกับจิตใจไปพร้อม ๆ กัน ไม่ขาดตกบกพร่อง ด้วยความรู้ความเข้าใจ ด้วยความไม่ประมาท มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ

ความไม่ประมาทนี้ถึงเป็นสิ่งที่สำคัญ ไม่มองข้ามสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ สิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็สำคัญหมด ถ้าเราไม่เห็นความสำคัญ มันจะทำให้ต่างพร้อย เศร้าหมอง ความสงบมันจะจางไปหายไป แสงสว่างมันจะจางไปหายไปด้วยความประมาท

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงตรัสไว้กับพวกเราทั้งหลายว่า ให้เรารู้ให้เข้าใจ อย่าได้เพลิดเพลिन อย่าได้ประมาท ต้องเห็นภัยในวิภูฏสงสาร มีความละเอียดต่อบาป เกรงกลัวต่อบาป ประพฤติปฏิบัติให้เป็นปฏิปทาในความละเอียดต่อบาป เกรงกลัวต่อบาป เพราะไม่มีใครแน่วไปกว่ากรรม กว่ากฎแห่งกรรม กว่าผลของกรรม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เคารพในธรรมในสภาวะธรรม ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท ท่านถึงตรัสโอวาทครั้งสุดท้ายไว้ว่า

“วยธมมา สงขารา อปปมาเทน สมปาเทถ” แปลว่า “สังขารทั้งหลาย มีความเสื่อมสลายไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลายจง (ยังประโยชน์ตน และประโยชน์ผู้อื่น) ให้ถึงพร้อม ด้วยความไม่ประมาทเถิด”

ความประมาทนั้นคือนิติบุคคลตัวตน ถ้าใครมีความประมาทนั้นคือกำลังมีนิติบุคคลตัวตน มันเป็นความเริ่มต้นของความผิดเพี้ยนเสียหาย มีความสำคัญ มันหมาย มันจะเริ่มก่อภพก่อชาติที่เป็นนิติบุคคลตัวตน ความประมาทของเรา ต้องไม่มี เป็นผู้มีความละเอียดต่อบาปเกรงกลัวต่อบาปเห็นภัยในวิภูฏสงสาร

พระธรรมพระวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแปดหมื่นสี่พัน พระธรรมชั้นตรี เป็นสิ่งที่มีคุณมีประโยชน์ ความประมาทถึงเป็นโทษ มีความผิด เป็นความไม่ถูกต้อง ถ้าเราประมาทนั่นมันเป็นความไม่ถูกต้อง เพราะว่ามันไม่ใช่ ความสงบ ไม่ใช่ปัญญา นี่มันคือความไม่ถูกต้อง นี่มันกำลังจะก่อตัวก่อตน ก่อภพก่อชาติ ความประมาทถึงไม่ใช่ขบวนการของมรรคผลพระนิพพาน มันเป็นขบวนการแห่งความหลง

เราผู้ปฏิบัติทั้งหลายต้องละอายต่อบาปเกรงกลัวต่อบาป ไม่ตั้งอยู่ใน ความประมาท ประมาททั้งความคิดคำพูดการกระทำกิริยามารยาททั้งอาชีวะทั้งใจ ต้องไม่ประมาท ความประมาทนั่นคือความไม่สงบ ความไม่สงบคือความไม่เคารพ ความไม่สงบถึงเป็นความไม่บริสุทธิ์ เป็นความเศร้าหมอง มันจะผ่องใสไปไม่ได้ เพราะมันประมาท

เราทั้งหลายต้องพากันมาปฏิบัติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อไม่ให้ตั้งอยู่ในความประมาทความหลงความเพลิดเพลिन

เราต้องมีปฏิบัติมีความสุขมีเอกัคคตาในความไม่ประมาทไม่หลงไม่เพลิดเพลिन เพื่อการประพฤติการปฏิบัติของเรามันจะได้ติดต่อต่อเนื่อง เพื่อเอาการทำงาน ให้เป็นการปฏิบัติธรรม เพื่อให้การปฏิบัติธรรมเป็นการทำงานไปในตัว

หลักการของมนุษย์ที่ได้แบ่งเป็นกลางวันทำงาน ทำงานก็ต้องบริสุทธิ์คุณทั้งกาย วาจา กิริยามารยาทอาชีวะ กลางคืนก็พักผ่อน มันเป็นสมณะกับวิปัสสนา มันเป็นความสงบกับปัญญา นี่ก็ครบ ๒๔ ชั่วโมง มันเป็นความรู้ความเข้าใจ เป็นปัญญาสัมมาทิฐิ มันเป็นการรู้เข้าใจเข้าสู่ภาคประพฤติภาคปฏิบัติ

เหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านรู้เข้าใจ ท่านมีคารวะธรรม ไม่เพลิดเพลिनประมาท เสียสละเพื่อเข้าถึงธรรมเพื่อให้เป็นธรรมเป็นสภาวะธรรม เป็นความสงบเป็นปัญญา ความรู้ความเข้าใจนี้จะเป็นศีลเป็นสมาธิเป็นปัญญา

อย่างองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านเป็นผู้เสียสละ เสียสละให้ธาตุให้ชั้น ให้อายตนะเพื่อพักผ่อนบรรทม เสียสละให้กับร่างกายให้ธาตุให้ชั้นให้อายตนะ วันหนึ่ง ๔ ชั่วโมง เสียสละให้หมู่มวลมนุษยทั้งหลาย เทพเทวา อินทร์ พรหม มาร สรรพสัตว์ทั้งหลายวันละ ๒๐ ชั่วโมง

เราต้องรู้เข้าใจว่าธรรมะที่บริสุทธิ์คุณเป็นประภัสสรคือบริสุทธิ์คุณคือความสงบ กับปัญญาคือความเสียสละ ถ้าเราไม่เสียสละเราก็มีความทุกข์ เพราะตัวตนนั้นแหละ มันมีแต่ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป นอกจากทุกข์ไม่มีเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสสอนอย่างนี้

ตัวตนนั้นมันมีทุกข์ มันไม่รู้จักอึดไม่รู้จักพอ เปรียบเสมือนแม่น้ำมหาสมุทร มันไม่อึดด้วยน้ำ เปรียบเสมือนไฟไม่อึดด้วยเชื้อของเพลิง มันบกพร่องอยู่เป็นนิจ มันเป็นทุกข์อย่างนี้ ให้รู้ให้เข้าใจ เราทั้งหลายจะได้เห็นภัยในวิภูฏสงสาร เห็นภัยในความไม่ประมาท

เราทั้งหลายจะไปโทษใครไม่ได้นะ เราต้องรู้เข้าใจให้มีปัญญาสัมมาทิฐิ เพราะผลที่ปรากฏการณ์อยู่ในปัจจุบันนี้ มันเป็นผลของกรรม ผลของกฎแห่งกรรม เป็นผลของกรรมนะ ที่เรามีความแก่ความเจ็บความตายความพลัดพราก ที่เรามีความจนความรวย หรือพิกลพิการอะไรต่าง ๆ นานา อันนี้มันคือปลายเหตุแล้ว คือผลของกรรม ผลของกฎแห่งกรรม

เราต้องรู้เข้าใจ เราจะได้ไม่ต้องอยู่ในความหลงความเพลิดเพลिनความประมาท เพื่อเราจะได้เห็นภัยในวัฏฏสงสาร เราจะได้รู้ทุกข์ รู้เหตุเกิดทุกข์ รู้ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ ก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจอย่างนี้

เราให้เข้าใจเหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสว่า ให้เข้าใจเรื่อง ธาตุทั้ง ๔ ชั้นทั้ง ๕ आयตนะ ๑๒

เปรียบเสมือนบุรุษผู้หนึ่งแบกไหน้ำผึ้ง ไหนี้มันเป็นภาษาโบราณ อุปกรณ์โบราณ ไหที่บรรจุน้ำผึ้งแบกไปข้ามทะเลทราย ทะเลทรายแห้งแล้ง ไม่มีอะไรที่จะบริโภค ไม่มีสถานที่พักผ่อน ฉันทใดก็ฉันทนั้น เรามีธาตุทั้ง ๔ ชั้นทั้ง ๕ आयตนะ ๑๒ มันจะกดดันเราให้มีแต่ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป นอกจากทุกข์ไม่มี มันทนทุกข์ทรมานเหลือเกิน เพราะเราไปในที่กันดาร

เราต้องรู้เข้าใจด้วยปัญญาสัมมาทิฐิ เราต้องผ่านด่าน ธาตุทั้ง ๔ ชั้นทั้ง ๕ आयตนะ ๑๒ นี้ให้ได้ด้วยรู้ความเข้าใจ ด้วยเอาชีวิตเป็นเดิมพัน ตั้งอยู่ในความสงบ ตั้งอยู่ในปัญญา ไม่ประมาท เดียวมันจะอดไม่ได้ มันจะตีมน้ำผึ้งที่แบกมา เพราะน้ำผึ้งมันหวาน มันอร่อย มันแซบ มันล่ำ มันนัว มันหรรอยแต่มันคือยาพิษนะ

เราทั้งหลายจะเอาตัวรอดในสิ่งที่ไม่รอดนะ

พระธรรมพระวินัยข้อวัตรกิจวัตรคือเป็นทางรอดที่ทำให้รอด เอาตัวตนมันคือ ความรอดในทางไม่รอด มันมีกับดักอยู่ข้างหน้านะ

เราต้องรู้ร้อยสัจสีรู้ความจริง เราต้องก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจ เราต้องข้าม ความรู้ความเข้าใจ ด้วยความไม่เพลิดเพลिनไม่ประมาท

เราต้องเอาพระพุทธเจ้าเป็นหลัก พระพุทธเจ้าว่าอย่างไรก็เอาอย่างนั้น
เอาพระธรรมพระวินัยแปดหมื่นสี่พันพระธรรมขันธ์เอามาใช้เอามาประพฤติปฏิบัติ
เพราะพระธรรมพระวินัยมีประโยชน์ เราต้องรู้เข้าใจ ถึงจะไม่ร่อยไม่แสบไม่ลำไม่นัว
ไม่หรอยก็ช่างหัวมัน เราต้องก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราทั้งหลายอย่าได้เพลิดเพลिनอย่าได้ประมาท ต้องก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจ
ถ้าอย่างนั้นมันจะอดไม่ได้ทนไม่ได้ อย่างนี้แหละ

เราจะเอาความรู้สึกลำนำชีวิตไม่ได้ เอาความชอบความชังนำชีวิตไม่ได้
ต้องรู้เข้าใจว่า เราต้องก้าวไปด้วยความสงบด้วยปัญญา เราต้องผ่านไปด้วยความรู้
ความเข้าใจ ให้เรามีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการเอาธรรมนำชีวิตเอาข้อวัตรกิจวัตร
นำชีวิต เราทั้งหลายจะไม่ได้ตั้งอยู่ในความหลงความเพลิดเพลिनความประมาท

เพราะธรรมะมันเป็นสิ่งที่ทวนความชอบความไม่ชอบ เพราะความชอบไม่ชอบ
มันคือความปรุงแต่ง ความปรุงแต่งคือตัวคือตน ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ท่านตรัสว่าการที่มาสงบระงับความปรุงแต่งทั้งหลาย ความชอบไม่ชอบนะ
การมาสงบความปรุงแต่ง หยุดตริกในกามในพยาบาทถึงเป็นทางความสงบกับปัญญา

เราต้องสงบด้วยศีลด้วยสมาธิด้วยปัญญาที่ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท ให้เห็นภัย
ในวิภูฏสงสารในความประมาท นี่เป็นหลักการ นี่เป็นอุดมการณ์อุดมธรรม

เดือนหนึ่งนี้มี ๓๐ วัน บางเดือนก็ ๓๑ วัน บางเดือนก็ ๒๙ วัน สรุปลงแล้วก็คือ
๓๐ วัน ถึงมีหลักการมีอุดมการณ์อุดมธรรม ให้หมู่มวลมนุษย์ทั้งหลายรู้เข้าใจ
เข้าสู่ภาคประพฤติภาคปฏิบัติ มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ
เดือนหนึ่งถึงมีวันหยุดอยู่ ๘ วันนะ

ปัจจุบันนี้ก็วันเสาร์วันอาทิตย์นี้หยุด คำหยุดทำไม ให้รู้เข้าใจนะ คำหยุดเพื่อ
ให้เราได้ไปพัฒนาใจ วันเสาร์อาทิตย์เป็นวันที่หยุดเพื่อพัฒนาใจ

ใครถือศาสนาอะไรก็ให้ไปในศาสนานั้น เราถือศาสนาพุทธเราก็ไปที่วัด
เราถือศาสนาคริสต์ก็ไปที่โบสถ์ เราถือศาสนาอิสลามก็ไปที่มัสยิด เราถือศาสนา
พราหมณ์ฮินดูซิกข์เราก็ไปที่เทวสถานวิหารต่าง ๆ เราต้องรู้เข้าใจ ไปประพฤติ
ไปปฏิบัติธรรม ไปในสถานที่ที่เค้าพากันประพฤติพากันปฏิบัติ เน้นเรื่องจิตเรื่องใจ
ไปถือศีลปฏิบัติธรรม ทำวัตรสวดมนต์ เดินจงกรมเจริญสมาธิภาวนา ไปรักษาศีลแปด
รักษาศีลลด

ให้รู้เข้าใจว่าความหมายของการหยุด ไม่ใช่หยุดให้เราไปเที่ยวคอนเสิร์ต
ไปเที่ยวทะเล ไปเที่ยวในประเทศต่างประเทศนะ เรามันหลงอยู่แล้ว หลงมากอยู่แล้ว
จะไปเพิ่มความหลงให้มากกว่านี้ได้อย่างไร เราต้องรู้เข้าใจ เพราะความหลง
ความเพลิดเพลिनนั้นคือความประมาท ความประมาทคือความผิดความพลาด

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจว่าชีวิตของเราที่เป็นมนุษย์เป็นชีวิตที่ประเสริฐ มนุษย์เรา
มีอายุขัยอยู่ได้ร่วม ๆ ร้อยปี ร้อยปีคือศตวรรษหนึ่ง ถ้าเราทำดี ๆ เป็นผู้ปฏิบัติดี
ปฏิบัติชอบ มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติมันอยู่ได้มากกว่า
ร้อยปี ความหมายของการหยุดวันเสาร์อาทิตย์มีความหมายอย่างนี้

สมัยโบราณกาลเค้ามีวันหยุดวัน ๗ คำ ๘ คำอย่างนี้ เป็นวันพระน้อย วัน ๑๔ คำ
๑๕ คำ เป็นพระวันใหญ่ นี่เค้าทำกันมาหลายร้อยหลายพันปีแล้วนะ ให้รู้เข้าใจ
นี่เป็นหลักการเป็นอุดมการณ์ของมนุษย์ มนุษย์เราถึงมีหลักการมีอุดมการณ์
อุดมธรรม

มนุษย์เรามีการเรียนการศึกษาทั้งหมด ๑๘ ศาสตร์ ๑๘ ศาสตร์มีอะไรบ้าง
พอจะสังเขปให้ฟังคร่าว ๆ เป็นหลักการเพื่อจะให้เกิดปัญญา ดังต่อไปนี้

1. ยุทธศาสตร์ วิชานักรบ
2. รัฐศาสตร์ วิชาการปกครอง
3. นิติศาสตร์ วิชากฎหมายและจารีตประเพณีต่าง ๆ
4. วาณิชยศาสตร์ วิชาการค้า
5. อักษรศาสตร์ วิชาหนังสือ
6. นิรุกติศาสตร์ วิชารู้ภาษาของตนแต่กษานดี และรู้ภาษาของชนชาติที่ติดต่อกัน
7. คณิตศาสตร์ วิชาคำนวณ
8. โขதியศาสตร์ วิชาดูดวงดาวต่างๆ คือรู้จักว่าดวงดาวนั้นๆ ตั้งอยู่ทางทิศนั้นๆ และประจำเมืองนั้นๆ และรู้จักสีแสงของดวงดาวต่างๆ อันบอกกลางดีและกลางร้ายในกาลบางครั้ง
9. ภูมิศาสตร์ วิชารู้พื้นที่ต่างๆ หรือรู้จักแผนที่ของประเทศต่างๆ
10. โหราศาสตร์ วิชาโหร คือรู้พยากรณ์เหตุการณ์ต่างๆ ได้ และรู้ทายดวงชะตาราศีของคนได้ด้วย
11. เวชศาสตร์ วิชาหมอยา
12. สัตวศาสตร์ วิชารู้ลักษณะของสัตว์และเสียงสัตว์ว่าร้ายหรือดี
13. เหตุศาสตร์ วิชารู้เหตุเป็นแดนเกิดแห่งผลว่าร้ายหรือดี
14. โยคศาสตร์ ยันตรศึกษา คือรู้จักความเป็นช่างกล
15. ศาสนศาสตร์ วิชารู้เรื่องศาสนา คือรู้จักประวัติความเป็นมาแห่งศาสนาต่างๆ ศาสนาที่มหาชนนิยม เพื่อปฏิบัติไม่ขัดแก่สังคมใดๆ และรู้คำสอนในศาสนานั้นๆ ด้วย

16. มายาศาสตร์ วิชาภูฏกอบาย หรือรู้ตำรับพิชัยสงคราม
17. คันธรรพศาสตร์ วิชาคนธรรพ์คือวิชาร้องรำ(ละคอน) ที่เรียกชื่อว่า "นาฏยศาสตร์" และวิชาดนตรีปีพาทย์ ที่เรียกชื่อว่า "ดุริยางคศาสตร์"
18. ฉันทศาสตร์ วิชาประพันธ์ คือแต่งหนังสือได้ ทั้งที่เป็นร้อยกรอง (บทกลอน) และร้อยแก้ว(ความเรียง)

เราเป็นมนุษย์เป็นผู้ประเสริฐเราต้องรู้ต้องเข้าใจเพื่อเป็นหลักการอุดมการณ์ อุดมธรรม เพื่อบริสุทธิ์คุณด้วยความรู้ความเข้าใจ เราจะได้พัฒนาทั้งใจทั้งวัตถุ ไปพร้อม ๆ กัน

เราดูสิ นักวิทยาศาสตร์ไปได้มัย ไปไม่ได้หรอก เพราะเอาตัวเอาตนนำชีวิต มันไปไม่ได้มันไม่สงบ

คนจนนะไปได้มัย คนจนก็ไปไม่ได้เพราะเอาตัวเอาตนเป็นที่ตั้ง ตัวตนนั้นคือ ความยากจน ไม่ได้เอาหลักการ ไม่ได้เอาศีลเอาสมาธิเอาปัญญานำมามันเลยยากจน

ชีวิตนี้เราต้องรู้เข้าใจในการดำเนินชีวิต เรารู้เข้าใจ เราจะได้เอาไปใช้เอาไปปฏิบัติ

ความรู้ความเข้าใจถึงเป็นความสำคัญนะ เมื่อเรารู้เข้าใจไปอยู่ที่ไหนเราก็ปฏิบัติได้ เหมือนเราไปเรียนหนังสือ อ่านออกเขียนได้ เข้าใจ ไปอ่านไปเขียนไปอยู่ที่ไหนก็ได้ ด้วยความรู้ความเข้าใจ ความรู้ความเข้าใจถึงไม่ใช่ความจำ มันจะเป็นปัญญา เข้าสู่ภาคประพฤติภาคปฏิบัตินะ ความรู้ความเข้าใจ การฟังการไปเรียนหนังสือ ก็เพื่อความรู้ความเข้าใจ การฟังบรรยายในศาสตร์ต่าง ๆ ก็เพื่อความรู้ความเข้าใจ

นักวิทยาศาสตร์ที่ไปค้นคว้าเพื่อพัฒนา ความมุ่งหมายของนักวิทยาศาสตร์ ก็เพื่อความรู้ความเข้าใจ เพราะทุกอย่างมันแก้ไขได้เปลี่ยนแปลงได้ ด้วยหลักเหตุ หลักผล ด้วยกรรม ด้วยกฎแห่งกรรม มันเปลี่ยนแปลงไปได้ในทางที่ดีที่ประกอบด้วย ปัญญา ความหมายของนักวิทยาศาสตร์มีความหมายอย่างนี้

ความไม่ประมาทนี่เป็นสิ่งที่สำคัญ เราทั้งหลายถึงต้องเห็นภัยในวิฆฏสงสาร ต้องเอาความถูกต้องเป็นหลัก เราทั้งหลายจะไม่ได้เอาความประมาทนำชีวิต

เราทั้งหลายไม่ต้องกลัวอดตาย ต้องเอาตัวรอดในทางที่รอด อย่าไปเอาตัวรอด ในทางที่ไม่รอดนะ

เราอยู่ที่ไหนเราก็ปฏิบัติได้ การประพฤติการปฏิบัตินั้น ปฏิบัติได้อยู่ทุกหนทุกแห่ง ด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราทั้งหลายอย่าไปหาสถานที่ในการประพฤติการปฏิบัติ ให้เข้าใจว่าสถานที่ ในการประพฤติการปฏิบัตินะ เรามีกายอยู่ที่ไหนมีใจอยู่ที่ไหน เรามีธาตุทั้ง ๔ ชั้นทั้ง ๕ อายุตนะ ๑๒ อยู่ที่ไหนเราก็ปฏิบัติที่นั่น ไม่เลือกกาลไม่เลือกเวลา

ให้รู้เข้าใจ อย่าไปคิดเหมือนแต่ก่อนคิดจะให่ว่างจากสิ่งที่ไม่มี เราคิดให่ว่าง จากสิ่งที่มีมันเป็นได้ยาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ท่านมาตรัสรู้เพื่อให้เข้าถึง พระนิพพานหรือเข้าถึงความว่างจากสิ่งที่มีอยู่

ให้รู้เข้าใจว่าทุกสิ่งทุกอย่างนั้นไม่ใช่นิติบุคคลตัว มีแต่เกิดขึ้นตั้งอยู่ดับไป มีแต่สัญญาจรไปมาด้วยเหตุด้วยปัจจัย หาใช่นิติบุคคลตัวตนไม่ มีแต่สัญญาจรไปมา สัญจรไปมาทางตาหูจมูกลิ้นกายใจ ตามที่เป็นบาลีเป็นภาษาบาลีเรียกว่าอาคันตุกะ สัญจรไปมา

เราต้องรู้เข้าใจ มันมีเหตุมีปัจจัยที่จะสัญจรไปมา มันก็สัญจรไปมาอย่างนี้แหละ

เราต้องรู้เข้าใจ เราจะไม่ให้สัญจรไปมาไม่ได้ เพราะมันมีตามันก็มีรูป ถ้าเราไม่มีตามันจะมีรูปมัย ไม่มี เรามีหูก็มีเสียง ถ้าไม่มีหู มันก็ถึงไม่มีเสียง

เราต้องรู้เข้าใจว่าทุกอย่างมันสัญจรไปมา เราทั้งหลายจะได้มีปัญญานะ เราจะได้มีความสงบ เราจะรู้ความเป็นจริงของความเป็นจริง

เราไม่ต้องไปหาความว่างที่ไหน หาได้ด้วยความรู้ความเข้าใจ เราจะสงบได้ด้วยความรู้ความเข้าใจ สงบได้ด้วยศีลด้วยสมาธิด้วยปัญญา

เราต้องเอาศีลมาใช้ เอาสมาธิมาใช้ เอาปัญญามาใช้ ว่าอันนี้ไปคิดไม่ได้นะ ไปตรึกไม่ได้นะ อันนี้ไปพูดไม่ได้ อันนี้ไปทำไม่ได้ เราต้องรู้เข้าใจ เพราะเราไปทำตามสิ่งที่รู้และเห็นนี้มันก็เป็นกงจักรมันก็หมุนไปเรื่อย เราต้องรู้เข้าใจ ว่าอันนี้เป็นสิ่งที่รู้แล้วต้องคู่กับการประพฤติการปฏิบัติ เราทั้งหลายต้องมีความสงบมีปัญญาอย่างนี้

เราทั้งหลายต้องเห็นภัยในวัฏฏสงสาร ไม่ไปตามสิ่งที่เกิดขึ้นตั้งอยู่ดับไป เราทั้งหลายจะได้ว่างจากสิ่งที่มีอยู่ด้วยความรู้ความเข้าใจ ไม่หลงไม่เพลิดเพลิดไม่ประมาท มีความสงบมีปัญญา มีปิติมีสุขมีเอกัคคตาว่าทำไมเราโชคดีแท้ เพอร์เฟคแท้ **ว้าว ว้าว ว้าว** มีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ เป็นโอกาสดี เป็นโอกาสทอง เป็นแผ่นดินทองแผ่นดินธรรมนะ ให้รู้เข้าใจอย่างนี้นะ

เราอย่าไปเพลิดเพลิดอย่าไปหลงอย่าไปประมาท เราพัฒนาวิทยาศาสตร์ เราต้องมีปัญญาอย่าให้วิทยาศาสตร์มันทำร้ายเราด้วยเราประมาทนะ เดี่ยวเครื่องจักรมันจะตัดเท้าตัดมือหรือตัดอวัยวะของเรานะ เครื่องจักรนะ

วิทยาศาสตร์ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจคนที่เรียนศึกษา คนที่มั่งมีศรีสุขจะเป็นโรคประสาทหรือว่าโรคไม่สงบมากกว่าคนอื่นเค้านะ

เราต้องรู้ต้องเข้าใจ เราทั้งหลายจะได้เข้าถึงความสงบเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ เราต้องรู้เข้าใจ นักวิทยาศาสตร์ทั้งหลายมีปัญญาก็ต้องมีความสงบมีความสงบก็ต้องมีปัญญา นักวิทยาศาสตร์ทั้งหลายนะ

เราเกี่ยวช่องทางตาหูจมูกลิ้นกายใจ เราต้องเอามาใช้เอาปฏิบัติ อย่าได้เพลิดเพลิดอย่าได้หลง อย่าได้ประมาท พระพุทธเจ้าว่าอย่างไรก็เอาอย่างนั้น พระพุทธเจ้าว่าซ้ายก็ไปทางซ้าย ว่าไปทางขวาก็ขวา ว่าให้หยุดก็หยุด ให้ไปก็ไป เพราะพระพุทธเจ้าไม่ใช่นิติบุคคลตัวตน พระพุทธเจ้าคือธรรมคือพระวินัย ให้รู้เข้าใจอย่างนี้ อย่าไปเก่งกว่าพระพุทธเจ้า ให้รู้เข้าใจ

ที่เราเพลิดเพลิดเราประมาทนี่คือบุคคลที่ เก่งกว่าพระพุทธเจ้านะ เราปฏิบัติตรงกันข้ามกับพระพุทธเจ้าเลย นี่เค้าเรียกว่าคนเก่งกว่าพระพุทธเจ้า คนที่ตั้งอยู่ในความประมาท เรียกว่าเก่งกว่าพระพุทธเจ้า ยกตนสูงกว่าพระพุทธเจ้า ไม่เคารพเคารวะในความถูกต้องหรือว่าไม่เคารพเคารวะในพระธรรมในพระวินัย ในหลักการอุดมการณ์ เอาความรู้สึกนำชีวิต ชีวิตนี้ก็ย่อมนั่งพังทลายเหมือนตึก สตง. ของเมืองไทย

ตึก สตง.อยู่ที่กรุงเทพมหานคร ตึก ๓๐ กว่าชั้น ตึก สตง.ด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ เอาความหลงนำชีวิตเอาทุจริตนำชีวิต ชีวิตมันเลยพังทลาย ชีวิตมันพังทลายนะ ตึกสตง.มันพังทลายด้วยนิติบุคคลตัวตนพังทลายด้วยทุจริตมันจะไปแก้ไขตั้งแต่ภายนอกมันจะไปพัฒนาตั้งแต่วิทยาศาสตร์จะไปเอาความสุขบนความหลง ชีวิตเลยพังทลายนะ

เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งนะ เราคิดดูดีๆ นะ ตึกใหญ่กว่าสูงกว่าตึก สตง.ตั้งหลายสิบตึกที่กรุงเทพมหานครที่ปริมาตร ค่าไม่พังทลายเหมือนตึกสตง. เพราะพอที่จะรับน้ำหนักได้ ไม่ใช่ไม่โก่งกิ้นคอร์รัปชันนะ แต่ค่าโก่งกิ้นคอร์รัปชันน้อยพอที่จะรับแผ่นดินไหวจากมณฑลทะเลประเทศพม่า ศูนย์กลางแผ่นดินไหวอยู่ที่เมืองมณฑลทะเลประเทศพม่าห่างไกลกันตั้งนับพันกิโล

นี่ให้เรามองเห็นในแง่มุมความไม่ถูกต้องนะ ชีวิตที่เอาความไม่ถูกต้องนำชีวิต มันก็ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง.นี้แหละ

เราทั้งหลายถึงต้องเป็นผู้ละอายต่อบาปเกรงกลัวต่อบาป เห็นภัยในวัฏฏสงสาร รู้จักความคิดรู้จักอารมณ์เหมือนท่านพระอาจารย์ลี ธัมมธโร วัดอโศการาม สมุทรปราการ ท่านรู้จักความคิดการปรุงแต่งของตัวเอง ท่านรู้จักว่าความปรุงแต่งนี้ มันคือวัฏฏสงสารนะ ท่านรู้จักความปรุงแต่ง เพราะความปรุงแต่งมันเป็นทุกข์อย่างยิ่ง

เอาตัวตนเป็นที่ตั้ง ชีวิตนี้ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง. เพราะมันไม่ถูกต้อง มันก็ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง. นี้แหละ

ตึก สตง.ที่อยู่กรุงเทพมหานครอยู่เมืองหลวงอยู่เมืองกรุง เป็นศูนย์รวม
ของประเทศ เหมือนสมองเป็นศูนย์รวมของร่างกาย เหมือนหัวใจเป็นศูนย์รวม
ของสรีระร่างกาย

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่บริหารประเทศ บริหารแผ่นดินไม่เข้าใจ
ในการประพฤติกการปฏิบัติ เอาแต่ความรู้เอาแต่วิทยาศาสตร์เอาแต่ตัวเอาแต่ตน
ไปแก้แต่สิ่งภายนอก ไม่ได้แก้ตัวเองไปพร้อม ๆ กัน

การพัฒนาวิทยาศาสตร์มันต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กันมันถึงถูกต้องนะ
พัฒนาทั้งภายนอกภายในด้วยความรู้ความเข้าใจให้ครบวงจร อริยมรรคองค์แปด
ถึงเป็นความรู้ความเข้าใจ เพื่อการประพฤติกการปฏิบัติมันจะได้สมบูรณ์ สมบูรณ์ทั้ง
กายวาจาใจกิริยามารยาทอาชีพด้วยความถูกต้อง

มันต้องรู้ธรรมรู้ปัจจุบันธรรม รู้ธรรมธรรมนุญนะ ถ้าเราไปจัดการแต่สิ่งภายนอก
เราไม่ได้จัดการตัวเองมันก็ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง.นี่นะ

การบริหารตัวเองบริหารบุคคลอื่น มันต้องรู้เข้าใจแล้วมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตา
ในการประพฤติกการปฏิบัติ เพื่อทำหน้าที่ของเราให้สมบูรณ์

ถ้าเรามีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติกการปฏิบัติมันก็ไม่มีความทุกข์อยู่แล้ว
ด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราต้องรู้จักการประพฤติกการปฏิบัติ ทั้งกายวาจาใจกิริยามารยาทอาชีพ
เราต้องเน้นมาที่ตัวเราในการประพฤติกการปฏิบัติ เพื่อทำหน้าที่ของตัวเอง
ให้มันสมบูรณ์ เราทั้งหลายจะไม่ได้พังทลายเหมือนตึก สตง.

ถ้าใครมีตัวมีตนบุคคลนั้นคือทุจริตนะ เราทั้งหลายจะได้รู้ว่าทุจริตนั้นคือตัวตนนะ ใครเอาตัวตนนำชีวิตบุคคลนั้นคือบุคคลที่ทุจริต เราต้องรู้จักธรรมรู้จักธรรมบุญ ปัญหาต่าง ๆ นั้นมันอยู่ที่ทุจริตนะ

การที่จะบริหารตัวเองบริหารบุคคลอื่นต้องยกเลิกทุจริต ถึงจะเป็นนักบริหาร ตัวเองนักบริหารคนอื่นด้วยการรู้เข้าใจในการบริหารในการปฏิบัติ

ตำแหน่งที่เค้าแต่งตั้งให้เราเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นตำแหน่งที่ให้เรามาเสียสละ มารับผิดชอบโปกัสในการประพฤติกการปฏิบัติ ไม่ใช่ตำแหน่งที่ให้พวกเราทั้งหลาย มาทุจริตนะ

ให้ถือว่ามันเป็นตำแหน่งที่ทรงเกียรติมีเกียรติมีศักดิ์ศรี เอาตัวตนเป็นที่ตั้ง มันจะมีเกียรติมีศักดิ์ศรีได้อย่างไร ถึงพวกเราทั้งหลายจะพากันใส่สุทผูกเนคไท ห้อยเหรียญตรา เป็นผู้ทรงเกียรติมันก็ไม่ใช่ผู้ทรงเกียรตินะ มันเป็นผู้ทรงความหลง ต่างหาก ทรงความโง่ความหลงมงายต่างหากละ

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจเราจะเข้าถึงบริสุทธิ์คุณ เข้าถึง ธรรมบุญเข้าถึงรัฐธรรมบุญไม่ได้ เอาตัวตนเป็นที่ตั้งมันเป็นอบายมุขอบายภูมินะ มันตกอยู่ในภพภูมิของ ๓๑ ภพภูมิ

ในภพภูมิของวัฏฏสงสารนี้มีอยู่ ๓๑ ภพภูมิ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจมันก็จะอยู่ใน ระบายของ ๓๑ ภพภูมินี้แหละ

เค้าถึงมีศัพท์ว่าคน คนนี้หมายถึงตัวถึงตน หมายถึง ๓๑ ภพภูมินี้แหละ ภพภูมิที่เวียนว่ายตายเกิดมีทั้งหมด ๓๑ ภพภูมิ

เราต้องรู้เข้าใจ เราจะได้ประพฤติปฏิบัติ เราจะได้ไม่ย่ำต๊อกกับความหลงที่มีศัพท์ว่า “คน” คนนี้ความหมายหมายถึงความไม่รู้ไม่เข้าใจ ความไม่รู้ไม่เข้าใจนั้นมันจะวกวนอยู่ที่เก่า มันจะเป็นผู้ไม่มีศีลไม่มีสมาธิไม่มีปัญญา สัมผัสกับอะไรก็ไปกับสิ่งนั้น ๆ อยู่ในภพภูมินั้น ๆ

เรารู้เราเข้าใจเราจะได้หยุดภพภูมินั้น ๆ ด้วยความรู้ความเข้าใจด้วยการประพฤติปฏิบัติ เพื่อเราทั้งหลายจะได้ว่างจากสิ่งที่มีอยู่ด้วยความรู้ด้วยความเข้าใจ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจเค้าเรียกว่ามันหลง มันวกวนในความหลงอย่างนั้น จิตใจวกวนอย่างนั้นมันจะไปไหนไม่ได้ มันจะเป็นได้แต่เพียงคนเป็นได้แต่เพียงความหลง หัวใจของบุคคลนั้นมันจะอยู่ในระนาบแห่งความหลงหรือว่าหัวใจบ่อนคาสีโนเอาตัวตนเป็นที่ตั้งคือหัวใจบ่อนคาสีโน หัวใจบ่อนทำลายความถูกต้อง หัวใจบ่อนความหลง

ให้เรารู้เข้าใจ เราจะได้เห็นภัยในความไม่ถูกต้องเห็นภัยในวิกฎสงสาร ด้วยปัญญาบริสุทธิ์คุณ ด้วยเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ พอใจยินดีมีปิติมีความสุข มีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อเอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมนำชีวิต หัวใจของเราทั้งหลายจะได้หยุดอบายมุขอบายภูมิ

เราทั้งหลายถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจ เราทั้งหลายจะพากันคิดว่า ความสุขทั้งหลายได้มาจากสิ่งที่อำนวยความสะดวกความสบายด้วยการพัฒนาวิทยาศาสตร์ อันนี้จริงอันนี้ถูกต้อง ความสุขทั้งหลายมันอยู่พัฒนาหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์

เราทั้งหลายต้องมีสัมมาทิฐิเราต้องมีความรู้ความเข้าใจพัฒนาวิทยาศาสตร์ ก็ต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กัน ถ้าเราพัฒนาวิทยาศาสตร์มันก็ยังเป็นนิติบุคคล ตัวตนอยู่

เราต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กันด้วยความรู้ความเข้าใจเราทั้งหลายนะ ถึงเป็นการพัฒนาครบวงจรด้วยความรู้ความเข้าใจ ถ้าไม่เข้าใจก็จะเอาความหลง นำชีวิตเอาวิทยาศาสตร์นำชีวิต

เราต้องเอาทั้งวิทยาศาสตร์เอาทั้งจิตใจไปพร้อม ๆ กันนะ

เราอย่าไปคิดว่าประเทศสิงคโปร์นั่นนะประเทศเล็ก ๆ เท่อำเภอนึง ของเมืองไทยก็ไม่ได้ เค้พัฒนาหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์เป็นหนึ่งของเอเชีย เพราะเค้ตั้งบ่อนคาสิโน มาเก๊าส่วนหนึ่งของประเทศจีนเค้ก็รวยเพราะเค้พัฒนา ตามหลักเหตุตามหลักวิทยาศาสตร์

พวกเราทั้งหลายเมื่อมีปัญญาแล้วต้องรอบคอบนะ มีปัญญาแล้วต้องรอบคอบ อย่าลืมนะว่าชีวิตของเรานั้นเป็นรายรับรายจ่ายนะ เราไปจับทางงูเดียวงูมันจะมากัดเรา งูพิษมันจะมากัดเรานะ การที่เราเอาหลักการอุดมการณ์มันดีแล้วถูกต้องแล้ว เราต้องมีหลักการมีอุดมการณ์แล้วก็มีอุดมธรรมนะ หลักการอุดมการณ์มันดีแล้ว ถูกต้องหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์นะ แต่ต้องไม่ทิ้งอุดมธรรมนะ

เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งเอาความรู้สึกที่เอาตัวเป็นที่ตั้งมันเป็นหลักการ เป็นอุดมการณ์แล้วอุดมด้วยความหลงนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านให้เราเอาทั้งหลักการอุดมการณ์ แล้วก็ยกเลิกอุดมหลงนะ

ให้อาอุคฺมธรรมให้อาธรรมเอาธรรมนุญมันถึงจะสมบูรณ์เข้าถึงความพอเพียง
เพียงพอเข้าถึงความพอดี เราอยากได้มากมันก็ไม่มาก เราอยากได้น้อยมันก็ไม่น้อย
เราต้องรู้จักความพอดีเข้าสู่ความสมดุลทั้งรายรับรายจ่าย

เหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอเข้าถึง
ความพอดี การประสูติของพระพุทธเจ้าถึงเป็นวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ ตรีศรูก็เป็น
วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำเสด็จดับขันธปรินิพพานก็วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ

เราต้องรู้เข้าใจในการประพฤติกการปฏิบัติ เราทั้งหลายจะได้รู้หลักการ
รู้อุดมการณ์แล้วก็อุดมธรรม เราอยู่ที่ไหนก็พากันปฏิบัติได้ เมื่อเรามีลมปราณ
มีอายตนะภายใน ๖ ภายนอก ๖ มีธาตุทั้ง ๔ ขันทั้ง ๕ อยู่ที่ไหนก็ปฏิบัติได้

ให้รู้เข้าใจมีปิติมีความสุขมีเอ็กคตาในการประพฤติกการปฏิบัติ

อย่าไปคิดด้วยอวิชาความหลงเอาแต่หลักการอุดมการณ์เอาแต่วิทยาศาสตร์นะ
ถ้าเรารวย รวยความหลงมันไม่ดีนะ รวยความโง่หลงมงายเรียกว่ารวยไสยศาสตร์
มันไม่ดีนะ ไม่ใช่ความดีมันไม่ใช่บารมีไม่ใช่ปัญญาบริสุทธิ์คุณนะ มันเป็นความหลงนะ

ให้เรารู้เข้าใจ อย่าไปคิดว่าทำไมเราโง่ไปตั้งหลายปี ประเทศสิงคโปร์ประเทศ
เค๊าเล็กนิดเดียวเค๊าตั้งบ่อนคาสิโนเค๊ารวยกัน ประเทศมาเก๊าก็เหมือนกัน
เค๊ารวยกัน

ประเทศสิงคโปร์เค้ามีหลักเหตุผลมีหลักวิทยาศาสตร์นะ เค้าคิดว่าประเทศสิงคโปร์มันเล็กนิดเดียว จะทำเกษตรกรรมก็ไม่ได้ จะทำอุตสาหกรรมก็ไม่ได้ ถ้าเราตั้งบ่อนคาสิโนด้วยหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์ก็รวยได้ เพราะคนในนี้โลกนี้มันคนมีความไม่ฉลาด เอาความหลงนำชีวิต เอาตัวตนนำชีวิตมันมีมาก ถ้าเราตั้งบ่อนคาสิโน เราสามารถรวยได้ทางวัตถุ ด้วยเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ เค้าถึงพากันตั้งบ่อนคาสิโน จะเรียกบ่อนคาสิโนก็ได้หรือเรียกบ่อนแห่งความหลงก็ได้ มันคืออันเดียวกัน

ให้เราดูเข้าใจ ประเทศไทยเราแผ่นดินกว้างใหญ่ไพศาลเราต้องรู้เข้าใจว่าเราทั้งหลายอย่ายินดีในการเอาความหลงนำชีวิต อย่าไปยินดีในการเอาบ่อนคาสิโนนำชีวิตนะ

พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ ศาสดาทุกศาสนาเค้ามายกเลิกบ่อนคาสิโน มายกเลิกอบายมุขอบายภูมิ ให้เราดูเข้าใจ ถ้าเราดูเข้าใจ ทุกอย่างนะไม่มีปัญหา ปัญหาอยู่ที่เราไม่รู้ไม่เข้าใจนะ

เหมือนประเทศไทยของเรานี้แหละ โครงการยกเลิกเหล้ายกเลิกเบียร์ ยกเลิกสิ่งเสพติดยาเสพติดที่มันเป็นอบายมุขแห่งชีวิต ที่มันเป็นอบายภูมิแห่งชีวิต

เกือบร้อยปีของโครงการพากันประพฤติปฏิบัติด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ ตั้งอยู่ในความประมาท เอาความหลงนำชีวิตเอาความประมาทนำชีวิต มันก็ปฏิบัติไม่ได้ มันก็ยิ่งมากกว่าเก่า ไม่รู้ไม่เข้าใจ เอาความหลงนำชีวิต ความหลงก็เลยยิ่งใหญ่ใหญ่ยิ่ง

มันก็แก้ปัญหามาไม่ได้ มันยิ่งมากทวีคูณ มันก็ไปของมันเรื่อย มากยิ่งกว่าเก่า ทวีคูณยิ่ง ๆ ขึ้นไปอีก

อย่างการสวมหมวกกันน็อกอย่างนี้แหละ มอเตอร์ไซด์เข้ามาในเมืองไทย ประเทศไทย ไม่ต่ำกว่า ๖๐ ปี ขณะนี้เวลานี้ก็ยังไม่ได้ เรื่องสวมหมวกกันน็อกนี้ ที่ให้ประชาชนผู้ขับขี่จักรยานยนต์เพื่อสะดวกในการสัญจรไปมา ได้ออกกฎหมาย บังคับตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๕ ขณะนี้เวลานี้มันก็เป็นเวลาจวนจะ ๕๐ ปีแล้ว ก็ยังพากันทำไม่ได้

ถ้าเรารู้เข้าใจว่า การทำอะไรตามใจตามอัธยาศัยนี้ไม่ได้ มันเป็นความเสียหาย ทั้งตัวเราและส่วนรวม มันไปไม่ได้ ชีวิตของเรามันไปไม่ได้นะ ชีวิตนี้มันพังทลาย เหมือนตึก สตง.ของเมืองไทยนี้แหละ

เราต้องเข้าใจ ทุกคนต้องเข้าใจ ไม่ใช่เข้าใจเฉย ๆ ต้องเข้าสู่ภาคประพฤติ ภาคปฏิบัติ มีปิติมีความสุขมีเอ็กคิตาในการประพฤติการปฏิบัติ ถ้าไม่อย่างนั้น มันก็จะไปของมันด้วยความไม่ถูกต้องอย่างนี้แหละ

เราทั้งหลายทุกคนในโลกนี้ทุกชาติทุกศาสนาจะเป็นใครที่ไหนก็ต้องเอาธรรม นำชีวิต เอาบริสุทธิ์คุณนำชีวิต มีความสงบมีปัญญา มีปัญญามีความสงบ ตั้งอยู่ในความไม่หลง ไม่เพลิดเพลिन ไม่ประมาท เพราะความประมาทนั่นคือการพังทลายเหมือนตึกสตง.นี้ ให้รู้เข้าใจ

เราต้องหยุดความไม่ถูกต้อง ตั้งอยู่ในความไม่ประมาทมีปิติมีความสุขมีเอ็กคิตตา
 ในความไม่ประมาท อย่าไปกลัวอดตายเดี๋ยวมันจะเป็นการเอาตัวรอดในความไม่รอด
 อดตายอยู่แต่ไม่รอดกรรม ไม่รอดเวรรอดภัย ชีวิตนี้มันจะพังทลายยิ่งกว่าตึก สตง.
 เสียอีกนะ

ที่หลวงปู่มั่นท่านตรัสโอวาทพระธรรมคำสั่งสอนเรื่องความไม่ประมาทไว้ว่า

ความไม่ยั่งยืน เป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่และแน่นอนนะ

ความยิ่งใหญ่ คือความไม่ยั่งยืนนะ

ชีวิตที่ยิ่งใหญ่ คือชีวิตที่อยู่ด้วยทาน ศีล เมตตา และกตัญญู

ชีวิตที่มีความดี อาจมิใช่ความยิ่งใหญ่ แต่ชีวิตที่ยิ่งใหญ่ ต้องอาศัยคุณธรรม
 ความดีเป็นปัญญาบริสุทธิ์คุณเท่านั้น การระงับสังขารทั้งหลายด้วยความรู้ความเข้าใจ
 เป็นความรู้คู่กับการประพฤติการปฏิบัตินั้นแหละคืออริยมรรค เป็นหนทางที่ประเสริฐ
 มีพระนิพพานตั้งแต่ในปัจจุบัน ไม่ต้องรอพระนิพพานเมื่อตายแล้ว ปัจจุบัน
 ไม่มีพระนิพพาน อนาคตจะมีพระนิพพานได้อย่างไร ให้เรารู้เข้าใจเรื่องพระธรรม
 พระวินัย พระธรรมพระวินัยที่เป็นสัมมาทิฐิ เพื่อหยุดวิภูฏสงสารนั้นแหละ
 คือพระนิพพาน ให้พวกเรารู้เข้าใจในเรื่องพระนิพพาน ให้เข้าใจนะ

ความรู้ ความเข้าใจเราทั้งหลายจะได้เห็นภายในวิภูฏสงสารตั้งอยู่ใน
 ความไม่ประมาท ตามโอวาทขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกเรา
 ทั้งหลายว่า เราทั้งหลายจงตั้งอยู่ในความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด นี่เป็นโอวาท
 ในครั้งสุดท้ายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เป็นบริสุทธิ์คุณอย่างหาที่สุด
 หาประมาณมิได้